Œſ.

אפילו זמן אחד לכולן נמי הוי מופם אלא היכי

דמי כלל דכתב אנו פלוני ופלוני גירשנו נשותינו

פלונית ופלונית מתקיף לה רבי אבא לר' יוחנן דאמר זמן אחד לכולן זהו כלל ליחוש

דלמא כי חתמו סהדי אבתרא הוא דחתימי

מי לא ייתניא יעדים חתומין על שאילת שלום

בגם פסול חיישינן שמא על שאילת שלום

חתמו לאו איתמר עלה א"ר אבהו -לדידי

מפרשא לי מיניה דרבי יוחגן שאלו פסול

ושאלו כשר ה"ג ידכתיב ביה פלוני ופלוני

ופלוני ותו לרבי יוחנן דאמר זמן לכל אחד זהו

מופם מאי איריא משום מופם ותיפוק ליה

דהוה ליה נכתב ביום ונחתם בלילה א"ל מר

קשישא בריה דרב חסדא לרב אשי הכי

אמרינן משמיה דרבי יוחנן דכתיב בהו בחד

בשבא בחד בשבא א"ל רבינא לרב אשי לריש

לקיש דאמר זמן אחד לכולן נמי מופס הוי (¢) והיכי דמי כלל דכתיב ביה הכי אנו -פלוני

ופלוני גירשנו נשותינו פלונית ופלונית נמצאו

נה א ב מיי' פ"ד מהל' גירושין הל' כה סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קל סעיף ג: במ ג מיי׳ שם טוש״ע שם :סעיף ט ובהג"ה ם דהוז מיי שם הלי יט מא ח מוש"ע שם סעיף ם. סב טי מיי שם הלי כא

:טוש"ע שם סעיף ח כ [מיי' שם ה"ח]: סג ל מיי שם טוש"ע שם :סעיף יב

פסקי רי"ד (המשך) בלילה פי' דקס"ד שביום שנכתב זה לא נכתב זה וכולהו הוו נכתבו ביום ווחחמו לאחר זמז א״ל מר לרב אשי הכי אמרינז . משמיה דר' יוחוז דכחיר משמיה דדי יוחנן דכוניב ביה הכי בחד בשבא בחד בשבא בחד בשבא א״ל רבינא לרב אשי לר"ל אנו פלוני ופלוני ופלוני גירשנו את נשותינו נמצאו ב' נשים מתגרשות בגט אחד והתורה אמרה וכתב לה ולא לה ולחברתה דהדר נכתבים פלוני גירש פלונית ופלוני פלונית ופלוני פלונית וקי"ל ר"ל ור' יוחנן הלכה בר׳ יוחנן: מתני' ב׳ גיטין עדים עברים באין מתחת זה לזה ושוי עדים יווים הראשונים שהעדים נקראין עמו כשר. עד א' עברי ועד א' יוני באין מתחת זה לתחת זה שניהם פסולין. פי׳ ב׳ גיטין שכתבן זה בצד זה לרוחב המגילה א' מימין וא' משמאל. ושני עדים עברים וכו׳ וב׳ עדים עברים זכו זב עוים עבוים חתומים בלשון קודש והיו חתומים מתחת זה לתחת זה שלא היו חתומים שמם ושם אכותם תחת גט אחד החותמים תחת כל גט וכל שטר אלא כתבו שמם תחת תחת השמאלי וכן השני כתב יוסף תחת הימיני בן נמצאת חתימות מושכות מגט זה לגט זה שמותם אבותיהם תחת השמאלי ועוד חזרו וחחמו חחחיהז בארץ יון ולא חתמו בלשון . הודש אלא בלשון יונית . היתה חתימתן נמי מושכת מתחת הימיני לתחת השמאלי ומנהג היונים הוא בשמותם ראובן בן יעקב [יעקב] הוא שם העד וראובז הוא שם האב שכר יעקב וחתמו שני היונים רד תחת העברים דן בן כן ינייני ייברי בין בן נפתלי גד בן אשר דן בן היה כתוב תחת הימיני ונפתלי תחת השמאלי השני גד בן היה כתוב תחת זשמאלי נמצא עכשיו שנ עברים חתומים הימיני ושני עדים יוונים

הראשונים

נקראים עמו כשר. דהיינו

שהעדים

ודלמא

וליתבשר האי בראובן והאי בבן יעקב עד. אתימה לר"י היכי ליתכשר בראובן הא לא תנא אלא איש פלוני עד כשר אבל איש פלוני בלא עד לא ואור"יב דפשיטא ליה דראובן קאי אבן יעקב עד דבתריה והוי כאילו כתב בהדיה דראובן עד:

וליתבשר האי בראובן בן והאי ביעקב עד. גפירש בקונטרס דראובן בן משמע אני בנו של ראובן כדרך פירוש חתימת יונים ד חה שחתם תחת השני איש אחר היה ושמו יעקב הולפירושו שפי׳ שחתם כחתימת יונית בחנם פירש שיעקב הוא איש אחר שיוכל לפרש הוא יעקב מד מ מיי׳ שם שוש"ע שם הוא עלמו בן ראובן ופירוש דחוק לומר שהעברי חתם כדרך חתימת יונים ונראה לפרש דראובן בן דקאמר הוא בן יעקב ולא חש ראובן לכתוב שם יעהב אביו לפי שהוא כתוב וחתום על גט שני ונקרא יפה ראובן בן יעקב: דידעינן ביה בהאי חתימת ידא דלאו דיעקב.

משמע דבסתמאו היה לנו לתלות ביעקב אע"ג דבעי קיום חותמין מסתמא השליח שאומר בפני נכתב וכו' מכיר חתימת ידו אי נמי איכא למימר דמיירי בא"י דאין לריך קיום חותמין כיון שחין עליו עוררים: ודלמא

שתי נשים מתגרשות בגם אחד והתורה אמרה וכתב לה סיולא שלה ולחברתה ידהדר כתב פלוני גירש פלונית ופלוני גירש פלונית א"ל רבינא לרב אשי ומאי שנא מהא דתניא הכותב כל נכסיו לשני עבדיו קנו ומשחררין זה את זה ולאו אוקימנא בשני שמרות תניא כוותיה דר' יוחנן תניא כוותיה דריש לקיש תניא כוותיה דר' יוחנן חמשה שכתבו בתוך הגם איש פלוני מגרש פלונית ופלוני פלונית ופלוני פלונית וזמן אחד לכולן והעדים מלממה כולן כשרים יותנתן לכל אחת ואחת זמן לכל אחד ואחד והעדים מלממה "את שהעדים נקראים עמו כשר ר' יהודה בן בתירא אומר אם יש ריוח ביניהן פסול ואם לאו כשר שאין זמן מפסיקן תניא כוותיה דריש לקיש חמשה שכתבו כלל בתוך הגט אנו פלוני ופלוני גירשנו נשותינו פלונית ופלונית פלוני גירש פלונית ופלוני גירש פלונית וזמן אחד לכולן והעדים מלממה כולן כשרין ותנתן לכל אחת ואחת זמן לכל אחד ואחד וריוח לכל אחד ואחד והעדים מלממה את שהעדים נקראין עמו כשר ר"מ אומר אע"פ שאין ריוח ביניהם פסול שהומן מפסיקן וריש לקיש מאי איריא זמן לכל אחד ואחד הא אמר זמן אחד לכולן נמי מופם הוי הני מילי היכא דלא ערבינהן מעיקרא אבל הכא דערבינהו מעיקרא אי פליג להו זמן אין אי לא לא: בותני משני גימין שכתבן זה בצד זה ושנים עדים עברים כאים מתחת זה לתחת זה ושנים עדים יונים כאים מתחת זה לתחת זה את שהעדים הראשונים נקראין עמו כשר יעד אחד עברי ועד אחד יוני ועד אחד עברי ועד אחד יוני באין מתחת זה לתחת זה שניהם פסולין: גבו׳ יוליתכשר האי בראובן והאי בבן יעקב עד דהא תנן בן איש פלוני עד כשר דכתב ראובן בן אקמא ויעקב עד אבתרא וליתכשר האי בראובן בן וליתכשר האי ביעקב עד דהא תגן איש פלוני עד כשר ידלא כתב עד ואיבעית אימא "לעולם דכתב עד ודידעינן בהא חתימה דלאו דיעקב הוא

גירשנו נשינו פלונית ופלונית פלוני גירש פלונית באחד בשבת ופלוני גירש פלונית באחד בשבת דכיון דערבינהו מעיקרא אי לא הדר אפסקינהו בומן לא מיפסקי: בותנר' שני גיטין שנסבן זה כלד זה. ברוחב המגילה: שנים עברים באים מסחם. הראשון לתחת השני שם העד תחת הראשון ושם אביו תחת השני וכן עד שני תחתיו וחזרו וחתמו תחתיהן שני ישראלים יונים הדרים בארץ יון ובלשון יונית כדרך הזו אבל חתימת היונים אינה נקראת כחתימת העברים שכשהיוני חותם יוסף בן שמעון בידוע ששמו שמעון בן יוסף שכך מתפרשת חתימתן יוסף בן יש שמעון כלומר בנו של יוסף שמעון ונמצא שם העד חתום על גט שני ושם אביו חתום על הראשון הלכך על כרחיך היונים תחת השני חתמו

כוֹהִים: את שהעדים הראשונים נקראים עמו כשר. ים אם העבריים חתומים למעלה הימיני כשר ואם היונים חתומים למעלה השמאלי כשר ובגמרא פריך אידך אמאי מיפסל: עד אחד עברי ועד אחד יוני ועד אחד עברי ועד ה' יוני בהים מסחת זה לחחת זה. עד עברי ועד יוני בהים מחחת גט הימין לחחת גט השמחל ועד עברי ועד יוני עוד תחתיהן בחין מתחת השמחל לתחת גט הימין כגון שהיוני הראשון חתם תחת השמחלי יוסף (ט יד) בסוף שיטה וחזר וחתם בן שמעון בראש שיטה שניה תחת הימיני נמצא שמו תחת הימיני דהכי מיפרשה חתימה דידהו בנו של יוסף שמעון נמלא שמתחת גט הימין בא לתחת גט השמאל שם אביו על השמאל ושמו על

בן יעקב עברי בן לוי עברי כאובו , קהת נפתלי

חתם שמו תחת גע השמחלי בסוף שיעה ושם חביו תחת הימיני ברחש שיעה שתחתיה שי ןשלח הימין והעברי השני כדרכו] נמצא בא מתחת גט שני לתחת גט ראשון והיוני השני חתם תחתיו כדרכו בשיטה אחת יחצאל בן תחת הראשון ונפתלי תחת השני נמצא שמו חתום על השני: שניהם פסולים. ובגמרא מפרש טעמא: גב" וליסכשר קמא בראובן ובסרא בבן יעקב עד. ויוכשרו שניהם על ידי שני עדים ראשונים: דהא חנן. במתניתין בפירקין: וליחכשר האי בראובן בן. דמשמע אני בנו של ראובן כדרך פירוש חתימת היונים וזה שחתם תחת השני איש אחר היה ושמו יעקב: דלא כחיב עד. ומתניתין דוקה נקט איש פלוני עד דהיכה דלה חתם פלוני בן פלוני בעינן עד: דלהו יעקב הוה. אלה (ד) של זה בנו היה: ודלמא

אפילו זמן אחד לכולן נמי הוי טופס. לכל אחד ואחד לפסול העליונים "(א"כ כי כתבו איש פלוני מגרש פלונית ופלוני פלונית) הואיל והזכיר שם איש ואשה יחד לכל אחד ואחד הוי כל חד גט לעצמו ונמצא אחרון מפסיק בעדות ואין עדים מעידים אלא עליו: לר' יוחנן דאמר

כו'. הואיל וכל איש ואשה נכתבים לבד לבד אמאי כולן כשרים: על שאילת שלום חתמו. ולא על הגט: שחלו. ח בשלומו: פסול. דהוי מלתח באפי נפשיה ומפסקת: זמן לכל אחד ואחד. קא סלקא דעתין ביום שנכתב זה לא נכתב זה: מאי איריא. דמפסלי עליונים משום דאין העדים נקראים עמם: ותיפוק ליה. דהוו כולהו בר מבתרא נכתבו היום ונחתמו לאחר זמן שהרי לא חתמו העדים עד שנכתב האחרון. נחתם בלילה לאו דוקא אלא משום לישנא דמתני׳ נקט ליה דתנן בפרק שני (לעיל ית) נכתב ביום ונחתם בלילה פסול וכ"ש למחר או ליומא אוחרא: בחד בשבת. גירש פלוני פלונית והדר כתב בחד בשבא גופיה גירש פלוני פלונית דהשתא לא מיפסלי המאי אלא משום הפסקה: דהדר לתב הכי כו'. דהוו להו כל חד באפי נפשיה ומיהו אהני לישני קמאי לאשמועינן שהעדים ידעו בכל הגיטין הללו: ומאי שנא הא מהא דתניא כו'. ועבד גמר לה לה מאשהש ולא פסלינן להו משום ולה לה ולחברתה (כ) ששחרר שניהם בבת חחת ודמי לקמייתה דריש לקיש אנו פלוני ופלוני גירשנו נשינו פלונית ופלונית ואמאי בעי למיהדר ומכתב פלוני גירש פלונית ופלוני פלונית הא הכא כתב כל נכסי לפלוני ופלוני עבדי והתני הנו כל הנכסים ונמצא כל אחד חליו בן חורין וחליו עבד לחברו ומשחררים זה את זה חלאיהן: ולאו אוקימנא. בפרק השולח גטי: בשני שטרות. שכתב בשטר כל נכסי לפלוני עבדי ובשטר השני כל נכסי נתונים לפלוני עבדי ומסרן להן בבת אחת שלא קדם זה לזה הלכך קנו שניהם דהאי אמר כולהו דידי והאי אמר כולהו דידי: איש פלוני כו'. היינו כרבי יוחנן דלא קתני אנו פלוני ופלוני גירשנו כו׳: ולריש לקיש. אמאי קתני בהך דמסייעא ליה זמן לכל אחד ואחד כו' את שהעדים נקראין עמו כשר בלאו זמן לכל אחד ואחד נמי פסילי עליונים: אבל הכא דערבינהו מעיקרא. דהא דקתני זמן לכל אחד ואחד כגון דכתב הכי כדקתני רישה אנו פלוני ופלוני

א) ב"ב קעו. [תוספ' פ"ז], ב) [קדושין יד.], ג) [ע' תוס' עירובין טו: ד"ה ורבנן ותוס' לעיל כא: ד"ה בכתיבה], ד) לעיל מב., ס) בדפו"ר, וינתן, וכן בסמוך וכל"ל, יעב"ך, נחן יוכנ כ, ייעב זק [תוספות על זה לקמן ב], ז) ברש"י באלפסי ליתא לכל זה, ה) בדפו"ר, בשלומה, ט) [לעיל לט:], י) [לעיל מב.], יא) בדפו"ר ותוי"ט ליתא תיבת, שמעון, וילנא הוא בטעות וליור זה לויר לפי הכת"ו, יג) ע" רש"י על הרי"ף והגהות חו"י שם, יד) ס"א בראש, טו) הנוסף בסוגרים הוא

הגהות הב"ח

(A) גמ' טופס הוי אלא היכי דמי: (ב) רש"י ד״ה ומאי שנא וכו׳ כששחרר: (ג) ד"ה עד אחד עברי וכרי תחת השתאלי יוסף בן בסוף שיטה וחזר וחתם שמעון כל"ל: (ד) ד"ה יעקב הוא אלא בגר של זה היה:

מוסף רש"י

הכותב כל נכסיו לשני עבדיו. שכתג שני שטרות, כל נכסיו לזה וכל נכסיו לזה, חיכה לשליח אחד בבת אחת לשניהם, דפלגי דלא קדם אחד לחבירו, קנו יום ממה מוכיח, קבו ומשחררין זה את זה. לפי שכל חחד זכה בחצי **תבירו** ולוויל חר *).*

מוסף תוספות

א. השתא משמע דפשיטא דקמא כשר בראובן גרידא, מדלא מייתי ראיה דכשר כמו מבן יעקב עד. תום' ב"ב הסא ע"א ב. דאינו חושש לחתום עד לפי. מוס׳ הרא״ש ווע״ע נמי [קשה] היכי פשיטא ליה דקמא כשר בראובן בן לרידא. תוס' נ"ג שס. T. והוי כמו בן איש ביעקב עד. מוס' נ"נ שס. 1. אי לאו דידעינן בהאי חתימה דלאו דיעקב היא. שיט"ק.

פסקי רי"ד

אפילו זמן אחד לכולן זהו תופס. ה״ד כלל דכתיב ריה הרי אוו פלווי ופלווי ביה הרי אנו פלוני ופירני גרשנו נשותינו פלונית ופלונית. מתקיף לה ר' אבא לר' יוחנן דאמר זמן אחד לכולן זהו כלל ליחוש כי חתימי שהדי אבתרא הוא דחתימי פי׳ נכתבים לבד דילמא דעדים אבתרא חתימי ולא החתומים על שאלת שלום בגט חיישינן שמא על שאלת שלום חתמו ולאו מי איתמר עלה א״ר אבהו לדידי מיפרשא לי מיניה דר' יוחנן שאלו פסול דר' יוחנן שאלו פסול ושאלו כשר הכא נמי דכתיב ביה איש פלוני גירש פלונית ופלוני פלונית ופלוני פלונית פי שהוא"ו מוסיף על ענין ראשון ומחבר את כולן

ואכולהו משהדי: ותו לר' יוחנן דאמר זמן לכל אחד זהו תופס מאי איריא משום תופס תיפוק לי דהוה ליה נכתב ביום ונחתם עמו וקורא אותן ראשונים לפי סדר המשנה דתני שני עדים עברים ושני עדים וגני השמאלי שהעדים נקראים עמו פסול.